

Új földforgalmi törvény, új koncepció

Az új földforgalmi törvény tervezetét tárgyalja az Országgyűlés, amit június 10-ei zárószavazással kíván elfogadni a testület. Horváth Gábor, a Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetségének főtákará szerint ez azt is jelzi, hogy nem kerülhet sor érdemi társadalmi vitára. Ugyanakkor szólni kell arról, hogy milyen helyzetet állít elő a törvény életbe lépése, mert totális bizonytalanságban érezhetik magukat az ágazat szereplői, a termelők, a földtulajdonosok. Ígéret maradt, hogy a földforgalmi törvénnyel együtt tárgyalják az üzem- és az integrációs törvényt, ám jelenleg a két törvénytervezet nincs a kezükben, így tartalmukról vagy szerkezetükről semmit nem lehet tudni.

Az új földforgalmi törvénytervezetben az üzem- és az integrációs törvény mellett egy újabb törvényre is hivatkoznak, a mező- és erdőgazdasági földek hasznosításáról szóló törvényre. Ezek szerint várhatóan négy törvény szabályozza majd a föld forgalmazását. Ha ezekből rapid módon csak egyet fogadnak el, akkor a többi három törvény híján az érintettek nem fogják tudni, mit kell tenniük, a termelők csak kapkodják a fejüket. A helyzet azért rossz, mert a tervezet számos helyen hivatkozik végrehajtási jogszabályokra is, vagyis nem az említett további három törvényre, például a családi gazdaságok fogalmánál, vagy azzal kapcsolatban, hogyan kell kiszámolni az egy hektárra vetített nagyallegységet, nem tudni, hogy a helyi földbizottságok hogyan jönnek létre, milyen lesz az eljárásrendjük. Nem csoda hát, hogy a bizonytalanság érzése fogja el a termelőket, mondta a főtákar.

Pozitívumok, negatívumok

Ami a törvénytervezet tartalmát illeti, vannak olyan elemek, amelyek pozitívumok, elfogadhatóak, de akadnak olyanok is, amelyekkel szemben több kifogás fogalmazható meg. Elfogadható, hogy kivették belőle a foglalkoztatási kötelezettséget.

A legmarkánsabb kedvezményt az állattenyésztők kapják. A főtákar nem először mondta el, hogy az uniós csatlakozás után alig maradt eszköz az agrárkormányzat kezében ahhoz, hogy az állattenyésztési ágazatot támogassa. A földforgalmi törvény azonban lehetőséget ad erre, ezért jó dolog, hogy a törvénytervezetben megjelennek a kedvezményezetttek között az állattartók.

A negatívumok között kell viszont említeni, hogy a törvény 1800 hektárban korlátozza a földhasználati jogot, s hogy ez a meglévő állattartó telepekre is vonatkozik. A mostani nagy állattartó gazdaságok számára, amelyekben 10–20 ezer sertést tartanak, 1000–1500-as tehénállományt gondolnak, az 1800 hektár aligha elegendő a gazdálkodásuk folytatásához. Az 1800 hektáros birtokmaximumot figyelembe véve 900 NE tartása lenne kötelező (ha a területet az állam adja bérbé). A számítások szerint ugyanis 1800 hektárral a 230 kocás gazdaságok kapnak kedvezményt, s figyelembe véve az adott tehénlétszámhoz kapcsolódó borjú-, növendék- és üszőlészetet, 550–600 tehén esetében rendelkezik a gazdaság 900 NE-gel. A nagyüzemi állattartóknak dönteniük kell: leépít-

tik-e a gazdaságot vagy más szervezeti megoldást keresnek? A jelenlegi helyzetre tehát nem ad elfogadható megoldást a törvénytervezet, annak ellenére, hogy az állattartók jobb helyzetbe kerültek a földbérleti jog megszerzése tekintetében, mondta a főtákar.

Felszámolni a meglévő szervezeteket

A tervezetből koncepcióváltás is kiolvasható, mert eszerint ma már nem probléma a nagyüzem kialakítása, csak a meglévőket kell „felszámolni”. Az egyéni gazdaságnak is 1200–1800 hektár földje lehet, ami már nem családi és kisgazdaságméret. A törvényhozó csak a társas gazdasági formát nem tartja szükségesnek, mert a tulajdonszerzés szabályozásában nem történt változás. A földművesek szerezhettek tulajdont, de a társaságban gazdálkodók közül csak azok vehetnek földet, akiknek legalább 25 százalékos részesedésük van a társasági tulajdonban. Azt gondolhatnánk, hogy ezzel teljesült a MOSZ kérése, ami úgy szólt, hogy a társaságok alkalmazottjai is vehessenek földet. Ebben az esetben az alkalmazotti kör teljesen kimaradt, és a tulajdonosok közül is csak a 25 százalékos tulajdonrészrel rendelkezők vehetnek földet – ilyen tulajdonos viszont igen kevés van.

A törvénykonceptió következetes abból a szempontból, hogy a meglévő társas gazdasági szervezeteket felszámolja. Az ágazatban a törvény szelleméhez alkalmazkodó gazdálkodók dolgoznak, de az új törvényben megakadályozzák a társas gazdálkodókat a törvény paragrafusaihoz való alkalmazkodásban. A törvénytervezet szerint csak magán-személyek válhatnak tulajdonosokká, de nem rendezték egyértelműen ezt a kérdést. Ugyanis a földhasználati jog

szerezésénél csak tagokról beszél a törvény, részvényesről nem, holott másutt a részvényeseket is megemlíti. A jogi személy tagsága megoldható, ha kilép vagy eladja az üzletrészt, részvényt. A szervezeti változás a birtokmaximumon segítene, de éppen ezt akadályozzák meg egyrészt azzal, hogy az így létrejött új szervezet elveszti a korábban szerzett tulajdonát is, másrészt az általa használt földbe öt évig be kell számítani a jogelődje teljes területét. Ez azt jelenti, hogy ahhoz képest nem tud új földet bérelni, kivéve, ha az előd nagyon kicsi volt – de akkor meg minek darabolódni?

Obstrukciót is beépítettek

A törvény olyan jogokkal ruházza fel a hatóságokat, amelyek több kiskaput is nyitnak a tulajdonszerzés korlátozása előtt. Az egyik ilyen kiskapu a helyi földbizottságok létrehozása, amelyek kimondhatják, hogy egy tulajdonváltás nem jöhet létre. De ami a legnagyobb probléma ebben a fejezetben, hogy ha a helyi földbizottság nem mondja ki a nemet az ügylet kapcsán, mert nem akarják vállalni a felelősséget, akkor a határidők lejártá után automatikusan nemleges lesz a gazdának adandó válasz. Ezzel az obstrukciót is beépítették a rendszerbe, mondta végezetül Horváth Gábor.

H. GY.